

Nämndinitiativ kontroll av folkbokföring biståndshushåll

Förslag till arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Informationen noteras.
2. Kontroll av folkbokföring av resterande 70 % av ensamstående hushållen genomförs inom ramen för linjeverksamhet samt med stöd av utökat arbete med felaktiga utbetalningar.

Ärende

Michael Cocozza, ledamot i arbetsmarknadsnämnden, har i maj 2021 lagt fram ett nämndinitiativ om att genomföra en kontroll av folkbokföringen för de adresser i Linköpings kommun som anges vara ensamstående med ekonomiskt bistånd. Arbetsmarknadsnämndens presidium har i maj 2021 beslutat att ovanstående frågeställningar kontrolleras för 30 % av samtliga ensamstående klienter/ärenden.

Resultatet av den genomförda kontrollen av folkbokföringen visar att i 3,6 % (28 ärenden) av de kontrollerade 779 ärendena (30 % av samtliga ensamstående ärenden) saknades kännedom, helt eller delvis, om att det fanns fler vuxna folkbokförda på den ensamstående klientens adress. I dessa 28 ärenden fanns det 34 okända vuxna folkbokförda på samma adress som de aktuella ärendena. Av dessa 34 personer var 11 personer vuxna barn till den ensamstående klienten.

Uppföljning av avvikelser planeras till hösten i samråd med enhetssamordnare/chefer och utvecklingsledare för felaktiga utbetalningar (FUT). Dessutom pågår en större verksamhetsinsats för att utreda felaktiga utbetalningar inom ekonomiskt bistånd.

Förvaltningens samlade bedömning och förslag till beslut är därmed att kontroll av folkbokföring av resterande 70 % av ensamstående hushållen genomförs inom ramen för linjeverksamhet samt med stöd av utökat arbete med felaktiga utbetalningar.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Nämndinitiativ kontroll av folkbokföring biståndshushåll (sept-21)

Nämndinitiativ försörjningsstöd (sept-21)

Bakgrund

Michael Cocozza, ledamot i arbetsmarknadsnämnden, har i maj 2021 lagt fram ett nämndinitiativ om att genomföra en kontroll av folkbokföringen för de adresser i Linköpings kommun som anges vara ensamstående med ekonomiskt bistånd. Detta utifrån att det kan finnas incitament att utge sig för att bo ensam, trots att så inte är fallet, vilket i sin tur kan leda till ett felaktigt utbetalt ekonomiskt bistånd.

I skrivelsen föreslås att arbetsmarknadsnämnden uppdrar åt Social- och omsorgsförvaltningen att på nämnden i september redovisa nedanstående frågeställningar, för ensamstående klienter/ärenden:

- Hur många av de ensamstående klienterna (med/utan barn) är folkbokförda på en adress/lägenhet där det finns fler än en vuxen folkbokförd
- Redovisa även hur många vuxna som är skrivna på den aktuella adressen/lägenheten

Detta i syfte att minska risken för felaktiga utbetalningar.

Arbetsmarknadsnämndens presidium har i maj 2021 beslutat att ovanstående frågeställningar kontrolleras för 30 % av samtliga ensamstående klienter/ärenden.

Genomförande av uppdrag

Enligt uppgifter från verksamhetssystemet per maj 2021 fanns det 2599 aktuella ensamstående ärenden. 30 % av ärendena kontrollerades, dvs. 779 ärenden, genom att sortera på ärendenummer och välja ut de översta 30 %. Detta urvalssätt valdes med hänsyn till sekretess och GDPR, och med tanke på eventuell fortsatt kontroll av resterande 70 % av aktuella ensamstående ärenden.

Förvaltningens administratörer genomförde en initial kontroll för att identifiera de ärenden där det fanns fler vuxna folkbokförda på den aktuella adressen. I den initiala kontrollen framgick det att i 179 ärenden fanns fler vuxna folkbokförda på den aktuella adressen.

Det finns flera situationer i handläggningen av ekonomiskt bistånd där det kan vara godkänt att det finns flera vuxna både folkbokförda och bosatta på samma adress, trots att ärendet räknas som ensamstående. Det kan handla om hushåll där det finns en inneboende, eller där klienten själv är inneboende. Detta kan förekomma både inom familjer där vuxna barn bor kvar hemma, eller där man tar in en inneboende som inte är en släkting. Denna situation ska uppges i ansökan och handläggningen ska sedan anpassas efter de specifika förutsättningarna i hushållet. I förhållande till kontrollen av folkbokföringen har administratörerna inte varit insatta i respektive ärende och därmed inte

kunnat avgöra om kännedom funnits avseende de övriga vuxna folkbokförda på adressen eller inte. I och med detta har frågeställningen gått vidare till ansvariga handläggare för fortsatt kontroll.

Handläggarna för ekonomiskt bistånd fick information om administratörskontrollen, dvs. hur många personer som var folkbokförda på samma adress i respektive ärende. Handläggarna fick sedan i uppgift att rapportera andelen där kännedom fanns och där kännedom saknades, samt om dessa personer var vuxna barn till klienten eller om det rörde sig om någon annan vuxen.

Därefter har utvecklingsledarna på enheten för Kvalitet och utveckling på Avdelning Vuxna sammanställt och analyserat resultatet.

Uppdraget har genomförts under perioden 1 juni – 30 augusti 2021.

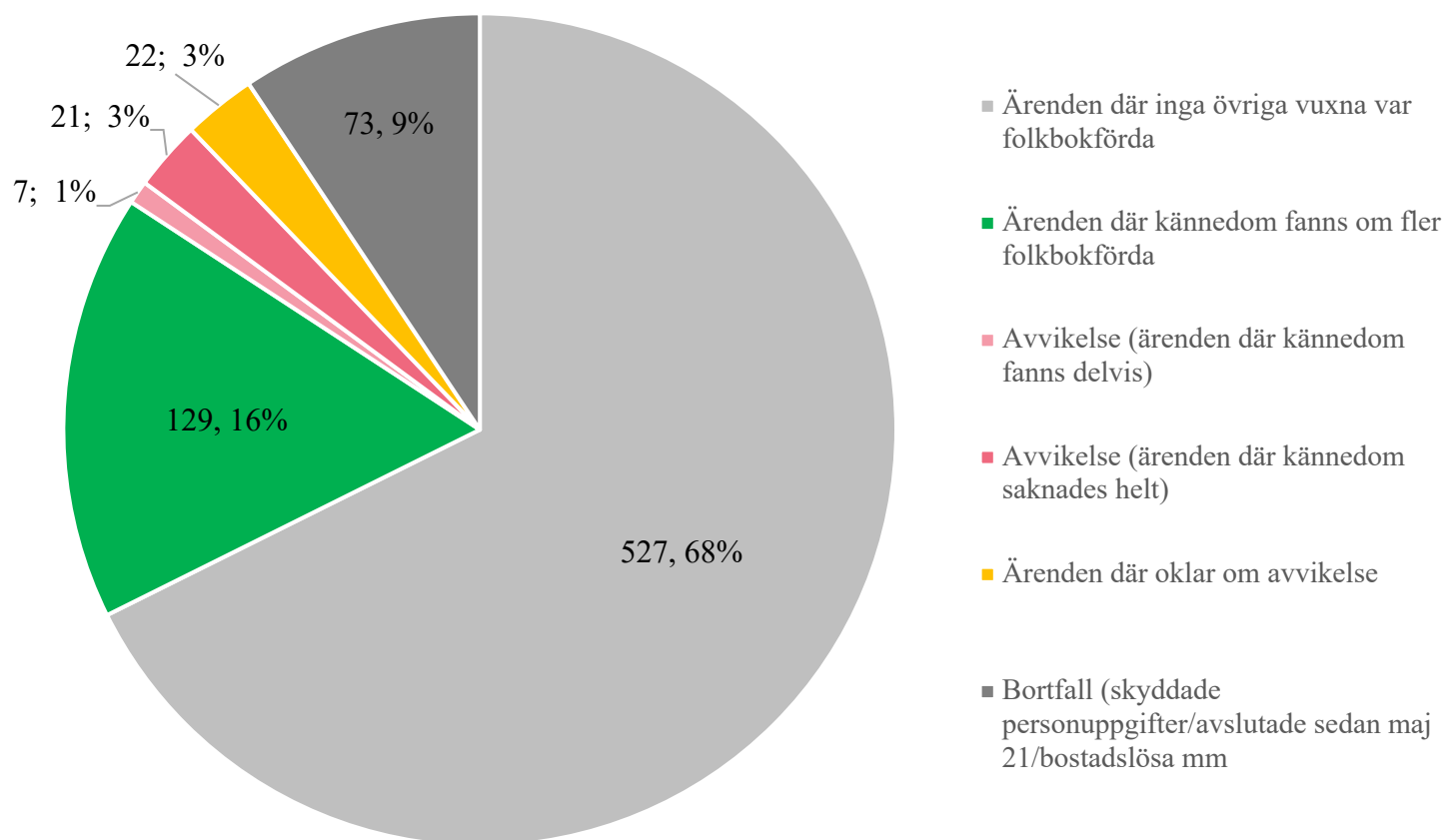
Resultat av genomfört uppdrag

Resultatet av den genomförda kontrollen av folkbokföringen visar på följande svar på frågeställningarna som har ställts:

Hur många av de ensamstående klienterna (med/utan barn) är folkbokförda på en adress/lägenhet där det finns fler än en vuxen folkbokförd?

- För 179 ärenden av de kontrollerade 779 ärenden var ensamstående klienter folkbokförda på en adress där det fanns fler än en vuxen folkbokförd.
- Av dessa 179 ärenden hade handläggare kännedom om att det fanns fler vuxna folkbokförda i 129 ärenden.
- Av dessa 179 ärenden hade handläggare delvis kännedom i 7 ärenden att det fanns fler vuxna folkbokförda. Av dessa 179 ärenden saknade handläggare kännedom i 21 ärenden att det fanns fler vuxna folkbokförda. **Det vill säga – i 3,6 % (28) av de kontrollerade ärendena (779) saknades kännedom helt eller delvis.**
- Av dessa 179 ärenden var det oklart om det förekom avvikelser i 22 ärenden, dvs. för 22 ensamstående klienter. Till största del berodde det på felaktig folkbokföring, där personer inte var skrivna på rätt lägenhetsnummer. Klienterna var folkbokförda på sin vistelseadress, men saknade folkbokföring med lägenhetsnummer enligt folkbokföringens standard. Detta medförde att kontrollen inte kunde genomföras, i och med att flera personer fanns folkbokförda på samma adress, men med olika lägenhetsnummer. **Det vill säga – förutom de 3,6 % av ärendena där det förekom avvikelser är det oklart i ytterligare 2,8 % av ärendena om avvikelser förekommer eller inte.**

Resultat av folkbokföringskontroll

Redovisa även hur många vuxna som är skrivna på den aktuella adressen/lägenheten:

- I de 28 ärenden där kännedom saknades helt eller delvis om fler vuxna folkbokförda på adressen, fanns det 34 okända vuxna folkbokförda på samma adress som de aktuella ärendena. Av dessa 34 personer var 11 vuxna barn till den ensamstående klienten.

Bortfall:

Under kontrollen har flera ärenden fallit bort av olika orsaker. Samtliga personer med skyddade personuppgifter har tagits bort då vi av naturliga skäl inte har kännedom om deras adress (13 av 779). Då kontrollgruppen av klienter togs fram i maj, och kontrollen sträckt sig över ett par månader har även flera ärenden hunnit avslutas varför dessa även fallit bort (12 av 779).

I ytterligare 48 av 779 ärenden kunde inte kontrollen genomföras, till exempel för klienter boende i service- eller vårdboende där samtliga är skrivna på samma adress, eller för klienter boende på akutboenden.

Åtgärder

Varje enskild handläggare har ansvar för att utreda rätten till bistånd i samband med ansökan. Där ingår även uppföljning av avvikelser kring hushållsbilden. Uppföljning och stöd i uppföljningen av avvikelser planeras till hösten i samråd med enhetssamordnare/chefer och utvecklingsledare för felaktiga utbetalningar (FUT).

Dessutom pågår en större verksamhetsinsats för att utreda felaktiga utbetalningar inom ekonomiskt bistånd, där fler utvecklingsledare har rekryterats för att stötta handläggare i utredningar samt genomföra egna utredningar. En del av verksamhetsinsatsen innebär att ta fram en utredningsmetodik (framtagen genom omvärldsbevakning i andra kommuner, bland annat Södertälje) för att genom andra indikationer få fram avvikelser i boendesituationen.

Förvaltningens bedömning av fortsatta kontroller

Resultatet har visat att av kontrollgruppen, dvs. 30 % av samtliga ensamstående ärenden, har avvikelse förekommit i endast 3,6 % av ärendena. Antagande kan göras att en ytterligare kontroll på resterande 70 % kommer att leda till liknande resultat. Dessutom har den valda kontrollmetoden inneburit stora satsningar i form av tid och resurs för förvaltningen.

Förvaltningens samlade bedömning och förslag till beslut är därmed att kontroll av folkbokföring av resterande 70 % av ensamstående hushållen genomförs inom ramen för linjeverksamhet samt med stöd av utökad arbete med felaktiga utbetalningar.

Övrigt att ta i beaktan

Kontrollen av folkbokföringen kan komma åt de fall där man öppet redogör för sin folkbokföring, men eventuellt i vissa fall inte uppgett detta i sin ansökan avseende ekonomiskt bistånd. Kontrollen kan inte verifiera de fall där det förekommer dolt samboskap mellan klient och den person som bor inneboende, då samboskap inte är registrerat.

Vidare så finns det även fall där man inte är folkbokförd på den adress där man faktiskt har sin huvudsakliga dygnsvila. Detta öppnar för dolda samboskap eller förhållanden där fler delar på hushållskostnaderna, än vad som uppges i ansökan om ekonomiskt bistånd. Sådana förhållanden är svåra att utreda och faller utanför denna kontroll. Det finns möjlighet till fördjupad utredning vid befogad anledning, där utvecklingsledare med fokus på att motverka felaktiga utbetalningar håller på att arbeta fram utredningsmodeller för detta ändamål.

Det är även viktigt att ha i beaktan att oanmälda hembesök har fått kritik från Justitieombudsmannen vid ett flertal tillfällen – brukaren ska kunna ge samtycke till hembesök, vilket inte är genomförbart vid oanmält hembesök.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har medfört stora satsningar i form av tid och resurs för förvaltningen. Resultatet visar att antagandet kan göras att felaktiga utbetalningar med anledning av fler vuxna folkbokförda på samma adress inte är vanligt förekommande.

Kommunala mål

Ärendet relaterar till följande kommunövergripande mål:

- Kostnadseffektiv verksamhet
- Hållbar ekonomi
- Effektiv organisation med goda resultat

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Jämförelse har gjorts mellan samtliga ensamstående hushåll, kontrollgruppen och hushåll där avvikelse har uppstått – det finns inte stora skillnader mellan hur kvinnor och män är representerade i dessa olika grupper. Därför bedöms inte ärendet påverka kvinnor och män olika.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och stöd i uppföljningen av avvikelser planeras till hösten i samråd med enhetssamordnare/chefer och utvecklingsledare för felaktiga utbetalningar (FUT). Dessutom pågår en större verksamhetsatsning för att utreda felaktiga utbetalningar inom ekonomiskt bistånd, där fler utvecklingsledare har rekryterats för att stötta handläggare i utredningar samt genomföra egna utredningar.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Utbildnings- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Jolby

Beslutet skickas till:

-